

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De excessibus Parochoru[m]. C. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

21 Adde, quod etiam pro simplici homicidio nobiles damnari possunt ad triremes: quia sicarius, vel adulter nobilis de iure civili deportatur, ut dicit Albiat. in d. c. cū non ab homine num. 26. de iudic. loco autem deportationis condicens videtur esse in tali casu pena triremium, ut notat Gandin. de malef. tit. de falsar. post num. 3.

S V M M A R I V M.

- 1 Parochus secundas nuptias benedicens quam pœnam incurrat.
- 2 Quando Parochus secundas nuptias benedicens à pœna excusetur.
- 3 Sacerdos sine regularis, siue secularis coniungens in matrimonium, vel benedicens subditos alterius Parochia absque Parochi, vel ordinarij licentia qua pœna puniatur.
- 4 An mulier nubens intra annum luctus incurrat pœnas de iure civili impositas.
- 5 Quam pœnam incurrat Parochus, qui matrimonio clandestino interfuerit.
- 6 Qua pœna puniantur testes, qui sine Parocho, vel sacerdote huiusmodi contractui interfunt, ac ipsi sic contrabentes.
- 7 Quando possit ordinarius absolueri à censuris latis à Iure.
- 8 An matrimonium sit nullum, si omittantur denunciationes.
- 9 An puniri possit Parochus, si matrimonio assistat extra ecclesiã.
- 10 Qua pœna plectendus sit Parochus, cuius culpa sine sacramento quis moritur.

11 Quando excusetur Parochus ab administratione sacramenti extremae unctiois.

12 An Parochus tempore pestis teneatur eucharistiam ministrare.

13 An sit de necessitate sacramenti extremae unctiois ungerere venes, & pedes.

14 Sacramentum baptismi, & poenitentia tenetur Parochus ministrare etiam cum periculo vite.

15 An Parochus possit à loco pestifero aufugere relicto substituto.

16 Qua pœna plectitur Parochus cognoscens carnaliter suam filiã spiritualem.

17 An Confessarius copulã habens cum sua poenitente teneatur dictam circumstantiam in confessione aperire.

18 Quid si sceminam, cum qua copulam habuit, baptizauerit.

19 Et quid si utatur sacramento tanquam medio ad sollicitandam poenitentem.

20 An Episcopus peccatum mortale committens teneatur episcopatus circumstantiam aperire.

21 An sacerdos committens peccatum luxurie teneatur dicere confessario, se esse sacerdotem, vel habere votum solemne castitatis.

22 Parochus, vel alius Confessarius reuelans sigillum confessionis qua pœna sit plectendus.

23 An fractio sigilli probetur per testes singulares.

C A P. IV.

De Excessibus Parochorum.

Dico 1. quod Parochus secundas nuptias benedicens ab officio, & beneficio suspenditur, & sic suspensus ad Apostolicam sedem mittendus est *cap. 1. de Secun. nupt.* quod procedit, etiam si fortè primum matrimonium fuerit inualidum; quia benedictio non respicit nuptias, sed personas, *ut dicunt Doctores, quos refert, & sequitur Bonacin. de matrim. q. 4. pun. 6. nu. 4.* unde benedictio reiterari nõ debet, etiam si vnus tatum ex coniugibus fuerit alias benedictus *cap. vir autem eod. tit.* secus si primæ nuptiæ benedictæ nõ fuerint, quia tunc secundæ benedici possunt *Genuesi in Prax. Archiep. cap. 59. num. 3.*

Obserua tamen, quod hæc suspensio non incurritur ipso iure, sed est suspendendus per sententiam *Genuesi. d. cap. 59. nu. 5. Clar. in d. fin. q. 75. Ricc. in Prax. for. eccl. s. par. 2. ref. 382. & alij communiter.*

Obserua 2. quod nec Parochus in hoc delinquens mittitur ad Romanam curiam: quia hæc pœna quoad hanc partem sublata fuit *per constitutionem Ioannis XXII. de qua post Conar. & alios meminit Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 2. all. 32. nu. 186.*

Obserua 3. quod potest Parochus in tali casu etiam arbitraria pœna puniri, *ut dicunt Doctores apud Barbof. in d. cap. 1. num. 7. de*

Secun. nupt. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 324. Genuesi loco cit. n. 5. Megal. in ver. benedictio num. 13.

3 Obserua 4. quod Parochus ab huiusmodi suspensione excusatur ratione consuetudinis, vel ignorantia etiam crassa, dummodò non sit ingens temeritas *Nau. in man. cap. 22. nu. 83. Megal. in ver. benedictio numer. 11. Possenin. de offic. Cur. et. cap. 10. num. 48. Genuesi loco cit. num. 1. & 2. & alij apud Bonacin. d. pu. 6. n. 4. Barbof. in d. cap. 1. num. 3. & in cap. vir autem num. 3. de Secun. nupt. vbi dicit, quod hodie ex generali consuetudine communiter recepta si femina solum nondum fuisset benedicta, potest tunc vtrique benedictio generaliter fieri.*

3 Sacerdos verò siue secularis, siue regularis coniungens in matrimonium, vel benedicens subditos alterius Parochiæ absque Parochi, vel ordinarij licentia, ipso iure tamdiu suspensus manet, quãdiu ab ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluat *iuxta Concil. Trid. sess. 24. de ref. matr. cap. 1. quã suspensionis pœnam nedum ad officium, sed etiam ad beneficiũ extendi posse resoluit Franc. Molin. de Rit. Nupt. lib. 2. differ. 11. nu. 149. quem refert Barbof. in d. c. 1. num. 6. de Secun. nupt. & vltra dictam suspensionem sacerdos regularis ipso facto est excommunicatus, & absolutio reservatur Papæ *per clem. 1. de Priuil. cuius dispositioni non esse derogatum, per Concilium Tridentinum tenet**

vet Nau: *conf. 10. de Constit. & alij, quos sequitur Barbof. d. all. 32. num. 192.* alij tamen putant, religiosum in tali casu non incurre excommunicationem, sed tantum suspensionem à Concilio impositam, nè duplex pœna incuratur pro eodem delicto *contra l. licet ff. Nau. Cau. stab. l. omnes C. de Pœn. cap. at si de Iudic. & ita declarasse Sac. Congregationem refert Bonac. de Matrim. q. 4. pun. 6. nu. 3* sed in alijs casibus firma proculdubio remanet dictæ Clementinæ excommunicatio contra religiosos sine licentia Parochi ministrantes extremam vñtionem, vel eucharistiam, quam nishodiè *per constitutionem Leonis X. & Pij V.* possint religiosi ministrare in proprijs ecclesijs Sanctissimum Eucharistia Sacramentum quouis anni die excepto die Paschatis Resurrectionis, *vt d. Nau: in Man. cap. 21. n. 52. Sorb. in ver. communicare*, vbi etiam addit, eos, qui in aliqua ecclesia mendicantium communionē receperint in vno ex octo diebus ante, vel post Pascha, satisfacere præcepto Ecclesiæ.

4. Quæres, an mulier nubens intra annum luctus incurrat pœnas de iure ciuili impositas? Negat glos, *in cap. cum secundum in ver. legalis infamie de secun. nupt. Clar. in l. stuprum ver. generaliter autem & alij apud Barbof. in d. cap. cum secundum num. 2.* quorum opinio satis fauet libertati matrimonij; alij verò contrarium tenent, nisi secundò nupserit de licentia mariti expressa, vel tacita, puta si

maritus in testamento legatum, vxori reliquerit, siue vidua maneat, siue iterum nubat: tunc enim censetur dedisse licentiam contrahendi secundas nuptias, *& ita decisum refert Ricc. in Collect. dec. 431. par. 2. & dec. 3381. part. 8.* vbi etiam dicit, quod pœnæ adiectæ mulieri secundò nubenti fauore filiorum similiter evitantur: si filij consentiant expressè, vel tacite. Pœnam tamen infamiae nunquam incurrit mulier sic nubens: hæc enim sublata fuit *per d. cap. c. secundum*, nisi vidua intra annum luctus stuprum committat: tunc enim non cuitat infamiam, neque alias pœnas de iure communi impositas contra nubentes intra annum luctus; & ideo in tali casu perdit tam ipsa, qua stuprator omnia sibi relicta à testatore, & ea fisco applicantur *Verall. dec. 25. par. 2. quem refert Ricc. in Collect. dec. 3381. par. 8. Clar. loco cit. & alij communiter*:

5. Dico 2. quod Parochus, vel quis alius Sacerdos regularis, vel secularis, qui matrimonio clandestino interfuerit, aut sciens non prohibuerit, ab officio per triennium suspendendus est *c. ult. l. fin. de Clandest. desponsat.* non est tamen ipso iure suspensus, *vt notat DD. apud Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 32. num. 161.* potest etiam alia pœna arbitraria puniri: quemadmodum testes etiam qui sine Parocho, vel Sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos sic contrahentes grauius arbitrio ordinarij puniri præcipit Concilium Tridentinum

sess. 24. de res. matr. cap. 1. Pœnam verò suspensionis triennalis non fuisse sublatam per Concilium loco cit. sed præterea licere ordinario in Parochum alia pœna arbitraria animaduertere dicit Frac. Molin. *de Rit. nupt. lib. 2. differ. 11. num. 147. cum seq.* Salzed. *ad Bernard. in præf. cap. 76. vers. octauo non est obliuioni Maiol. de Irreg. lib. 23. cap. 17. Ledesm. in Sum. p. 1. de Sacram. matrim. cap. 6. concl. 4. dub. 16. & alij, quos refert, & sequitur Barbof. d. par. 2. alleg. 32. nu. 162. sed alij communiter sentiunt, quod si pro aliquo delicto, vel excessu sit imposita aliqua pœna per ius commune, vel aliam legem antiquam, & postea fuerit condita lex noua, vel statutum imponens aliam pœnam pro eodem delicto, eo casu imponenda est pœna statuta à lege noua, non autem à lege antiqua, vel à iure communi, ita Gandin. *in tit. de aliquib. question. n. 4.* qui ab omnibus iudicibus malefactorum habetur princeps, *ut dicit Boss. in tit. de delict. nu. 17. & hanc sententiam sequuti sunt alij plures apud Clar. in d. fin. q. 85. vers. debet etiam, ubi dicit hanc esse magis communem, & à communi consuetudine approbatam.**

7 Quæres, an Ordinarius possit ab huiusmodi triennali suspensione absoluere post sententiam? Resp. negatiuè, quia licet possit ordinarius absoluere suspensum à iure, quoties conditor legis sibi absolutionem non reseruauit, hoc tamen intelligendum est, ubi quis suspensus est à iure indefinitè,

nullo designato termino, secus ubi terminus suspensioni adijcitur *Couar. de Spons. par. 2. cap. 6. n. 14. Bernard. in Præf. cap. 76. nu. 3. in ultim. impress. Henric. lib. 13. c. 39. l. 3. Gutier. canon. lib. 1. cap. 5. n. 6. & alij apud Barbof. d. par. 2. all. 32. num. 166. & seq.* ubi etiam subdit, quod neque potest absoluere ab hac suspensione virtute decreti Conc. Tridentini *sess. 24. de res. c. 6.* quia cum hæc suspensio non incurratur ipso iure, sed per sententiam, supponitur delictum deductum iam fuisse ad forum contentiosum.

8 Obseruant autem Doctores communiter, quod etiamsi denunciationes omitterentur nulla impetrata dispensatione ab ordinario, matrimonium non esset nullum, quamuis sint de præcepto Concilij; quia quâdo lex mandat, actû fieri certo modo, si ulterius non procedat annullando, actus valet. Concilium verò mandat, fieri denunciationes, nec ulterius procedit annullando; quemadmodum annullauit, quando fieret sine Parocho, & testibus *Riminald. cons. 691. n. 34. & seq. lib. 6. Coninch. de Sac. & Censur. disp. 24. dub. 1. nu. 49. Nau. in Man. c. 22. n. 70.* ubi etiam notat, quod matrimonium in tali casu dicitur clâdestinum quoad alios effectus, quam annulationis.

9 An verò puniri possit Parochus, si matrimonio assistat extra ecclesiam? Resp. negatiuè: non enim potest ordinarius prohibere, quin matrimonium domi celebretur; sed cum maximè deceat, ut in-

ec-

ecclesia illud fiat, id hortari potest, non præcipere *Leo in Thef. for. eccl. p. 2. c. 9. nu. 48. Saneb. lib. 3. disp. 15. n. 20. & alij apud Barbos. d. p. 2. al. 32. n. 18. & ita declarasse Sac. Congr. refert Vulp: in Prax. iudic. cap. 15. num. 14. Dian. p. 3. tr. 4. ref. 179. vbi etiam dicit, quod hodiè matrimonium satis dicitur contractum in facie ecclesiæ, si coram Parocho, & duobus testibus denunciationibus præmissis contrahatur, idem dicit *Nau. capitulo. 22. numer. 70.* non est tamen damnanda praxis aliquarum ecclesiarum, qua matrimonia huiusmodi extra ecclesiam celebrari prohibentur sine Episcopi licentia; & idè in hoc standum esse consuetudini locorum dicit *Dian. loco cit.**

10 Dico 3. quod eadem pœna arbitraria punitur Parochus, cuius culpa sine sacramento quis moritur *Ricc. in Collect. decis. 559. par. 3.*

11 Excusatur tamen Parochus, ab administratione sacramenti extremæ vnctionis ratione periculi vitæ; & idè tempore pestis non tenetur illud ministrare *Mancin. de extrem. vnc. pract. 9. dub. 5. vers. at quia. & dub. 27. & alij, quos refert. Dian. p. 3. tr. 4. ref. 174.* qui asserunt, hoc sacramentum non esse necessarium ad salutem, & idè infirmum nullo modò peccare illud non recipiendo; quia ad id nullum extat præceptum obligatorium; & in hoc ferè omnes conveniunt.

12 Secundò, neq. tenetur tempore pestis eucharistiam ministrare, vt declaravit *Greg. XIII: teste Dian. p.*

5. tr. 3. ref. 53. vbi etiã citat Philiar. ch. de off. sacer. lib. 4. c. 3. Maiol. de Irreg. lib. 2. c. 20. n. 3. Tabien. in ver. Episc. n. 5. Benzon. in spec. Episc. lib. 1. disp. 1. q. 1. concl. 6. quibus adde. alios apud Possuin. de offic. Curat. c. 8. n. 36. & 37. contra Mancin: de Sanctiss. Commun. pract. 8. dub. 18. & alios, & hæc sententia confirmatur ex doctrina Sylu: in verb. Eucharistia 3. num. 1. Fagund. de Præcept. eccl. præcept. 3. lib. 2. cap. 1. num. 17. Villalob. in sum. to. 1. tr. 8. diffi. 34. n. 3. & aliorum apud Add. ad Mancin. d. pract. 8. dub. 1. Bonac. de Sacram. disp. 4. q. 7. pu. 1. n. 1. qui asserunt, infirmum de iure diuino non teneri in articulo, vel periculo mortis eucharistiam sumere, si saltem semel in vita illam suscepit, sed potius teneri ad scâdulum vitandum propter fidelium consuetudinem vbiq. receptam communicandi eo tempore.

Verum si diligens Parochus ex charitatis feruore sequi vellet contrariam opinionem, posset ad effugiendum vitæ periculum sacramentum eucharistiæ ministrare patena, vel alio instrumento ritè confectò, & apto, etiamsi consecratum non sit, dummodò cesset scandalum, & periculum lapsus eucharistiæ in terram *Possuin. de offic. Curat. cap. 8. n. 35. Bonacin. de Sacram. disp. 4. q. 5. pu. 2. num. 10. Mancin. d. pract. 8. dub. 19. quicquid in contrarium dicant alij apud Dian. par. 4. tr. 4. ref. 114. idemque dicendum est de extrema vnctione, quam virga ob longa, seu alio instrumento ad id apto posse ministrari dicunt Possuin. & Mā-*

cin. loc. cit. & alij apud Dian. p. 3. tr. 4. ref. 167.

- 13 Addūt alij Doctores, quod tam grassante peste, quam alio quouis tempore non est de necessitate sacramenti vngere pedes, & renes: neq. sacerdos id omittēs peccaret mortaliter: quia possunt inungi quinque sensus corporis, etiam si non vngantur renes, & pedes; & idē in hoc seruandam esse consuetudinē loci dicit Posseuina. cap. 9. num. 15. Bonacin. de Sacram. disp. 7. quæst. vn. pun. 5. nu. 18. & communem dicit Mancin. pract. 9. dub. 17. & ibidē Add. dub. 8. vbi etiam notat, vñtionem in renibus in feminis, & religiosis propter honestatē absolutē omitterendam esse, etiam si adesset contraria consuetudo.
- 14 Sacramentum verō baptismi, & pœnitentiæ tenetur Parochus ministrare peste infectis etiā cum periculo vitæ: quia hæc sunt necessaria ad salutem Maior. in 4. sent. dist. 7. q. ult. & dist. 23. q. 1. Mofes in sum. 10. 1. tr. 4. ref. 174. & par. 7. tr. 5. ref. 38. & est communis opinio. hæc tamen sacramenta tenetur Parochus ministrare peste infectis per alios, non per seipsū, vt declarauit Greg. XIII. sub die 10. Decembris 1572: & itā etiam sensuit Sac. Congregatio Cardinalium ad consulendum indemnitati aliorum Parochianorum, qui sani sunt; hi enim verisimiliter nollēt cōuersari cū Parochis eunibus ad infirmos tali morbo infectos, vt refert Diā. p. 5. tr. 3. ref. 53.
- 15 Addunt etiam Doctores, quod Parochus potest à loco pestifero

aufugere, dummodò relinquat substitutum, qui suo loco deseruiat, & itā videntur sentire omnes, vt dicit Ricc. in Prax. for. eccl. par. 3. ref. 398. & in Collect. decif. 2426. par. 6: vbi citat Imol. in cap. fin. de Cleric. non resid. Rip. in tr. de Pest. tit. de Priuileg. contract. caus. pest. num. 147. Franc. Marc. dec. Delph. 520. & alios.

- 16 Dico 4. quod Parochus, vel alius sacerdos cognoscēs carnaliter suam filiam spiritualem, cuius confessionem audiuit, est deponendus Vulp. in Prax. iudic. c. 36. num. 9. Ricc. in Prax. par. 1. ref. 329. & par. 3. ref. 68: per text. in c. non debet 30. q. 1. cuius dispositio procedit, quando erimen est publicum: sacerdos enim non nisi pro publico crimine deponitur cap. sacerdotes & cap. seq. 50. dist. glos. in d. cap. non debet: hac tamen pœna puniendus non est sacerdos, si talem mulierem in confessione audiuit, & non absoluit: quia talis non dicitur filia spiritualis Henriq. de Sacram. in gen. lib. 1. cap. 14. §. 8. quem refert Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 329.
- 17 Quæres, an Confessarius, qui copulam habet cum sua pœnitente, teneatur dictam circumstantiam in confessione aperire? Resp. negatiuē: quia hæc circumstantia est solum aggrauans, & non mutat speciem: sacramentum enim confessionis nō inducit propriē cognationem spiritualem. Azor. par. 3. lib. 3. cap. 9. q. 5. Petr. de Ledesm. de matrim. quæst. 56. art. 2. dub. ult. & alij apud Bonac. de matrim. q. 4. pun. 16. nu. 8. Dian. par:

par. 1. tr. 7. ref. 12. neque obstat tex. in cap. omnes 30. q. 1. quia intelligitur de incestu improprio, & metaphorico. ita etiam nec Parochus copulam habens cum sua Parochiana, vel subdita tenetur hanc circumstantiam in confessione explicare, nisi illud peccatum ita publicum esset, ut ex eo scandalum sequeretur: tunc enim aduersus specialem officij obligationem delinqueret, qua tenetur subditos non solum verbo, sed etiam exemplo pascere; atque adeo specialis malitia ex status, & officij circumstantia contraheretur, eaque esset necessariò explicanda, ut dicunt Doctores apud Dian. p. 1. tr. 7. ref. 6. quicquid dicat Bonac. de Sacram. disp. 5. q. 5. pun. 2. §. 3. diff. 3. nu. 9. & de matrim. q. 4. pun. 16. num. 10.

18 Si verò Parochus feminam, cū qua copulam habuit, baptizauerit, hæc circumstantia est procul dubio explicanda: hoc enim casu commisit incestum ratione cognationis spiritualis consurgentis ex collatione baptismi ex Concilio Trid. sess. 24. de ref. matr. cap. 2.

19 Idem dicendum, si Parochus, vel quiuis alius Confessarius utitur sacramento tamquam medio ad sollicitandam pœnitentem, vel eam in confessione sollicitet: tunc enim tenetur omninò hanc circumstantiam significare; quia committit sacrilegium ob grauissimã irreuerentiam, quam irrogat rãto sacramento, ut dicit Bonacin. de matrim. d. q. 4. pun. 16. num. 9.

20 An verò Episcopus peccatum mortale cõmittens teneatur Epi-

scopatus circumstantiam aperire? alij affirmant, quia Episcopus ratione propriij status tenetur ad perfectionem vitæ Christianæ habendam, cui perfectioni ex æquo repugnat quodcumq. peccatum mortale; idemque dicunt de Generalibus ordinum. alij verò cõtrarium tenent, quia hæc circumstantia non mutat speciem, nisi fortè peccatum ab Episcopo, siue Generali commissum ita publicum sit, ut scandalum pareret, ut supra diximus de Parocho, ita Diã. par. 1. tr. 7. ref. 6. vers. sed ego oppositum, ubi citat Coninch. de Sacramen. disp. 7. dub. 4. num. 18. Filiuc. to. 2. tract. 30. cap. 7. num. 125. Sanchez. de matrim. to. 2. lib. 7. disp. 27. n. 33. Henric. lib. 5. cap. 5. num. 6. in glos. lit. G. & alios.

21. Quæres 2. an Sacerdos committens peccatum luxuriæ teneatur dicere Confessario, se esse Sacerdotem, vel habere votum solenne castitatis, quando Confessarius cognoscit, eum esse sacerdotem? Resp. affirmativè, quia sicut pœnitens tenetur confiteri peccata manifesta sacerdoti, quia nò sunt ei manifesta in forma iudicij in quantum Dei Vicarius est, ut dicunt communiter Doctores teste Sylu. in ver. confessio 2. num. 3. ita etiam eadem ratione tenetur explicare huiusmodi circumstantiã, et si confessario nota sit: quod procedit non solum quando in actuale carnis peccatum labitur, sed etiam cum mente tantum libidinosa lasciuo actu consensum præstitit Sot. in 4. dist. 18. q. 2. ar. 4. vers. enim verò. Grass. decis. aur. lib. 1. cap.

1. cap. 20. n. 32. quos refert Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 2. all. 15. n. 6. quod si omisit bona fide talem circumstantiam, satisfaciet, si postea confiteatur, se toties violasse votum castitatis, etiamsi iterum non confiteatur principale peccatum, quia in hoc casu talis circumstantia potest separatim sufficienter explicari, ut dicunt Doctores apud Dian. d. par. 1. tr. 7. ref. 45:

Alij tamen probabiliter contrarium tenent, videlicet, quod sacerdos non teneatur hanc circumstantiam sacerdotij, vel votu castitatis Confessario iam notam in confessione manifestare, quia Confessarius sciens poenitentem esse sacerdotem, sufficienter cognoscit peccata ipsius carnalia, habere oppositionem cum voto solemnij castitatis ita Pitigian. to. 2. dist. 16. q. vn. ar. 5. Azor. p. par. lib. 4. cap. 4. quest. 6. & alij, quos refert & sequitur Bonacin. de matrim. q. 4. pun. ult. num. 31. ubi dicit hanc esse communem, & ita videtur communiter praeticari.

- 20 Dico 5. quod Parochus, vel alius Confessarius reuelans sigillum Confessionis deponendus est, & perpetuo detrudendus in monasterium ex c. omnis utriusq. sexus de Poenit. & remiss. Fratio vero sigilli etiam per testes singulares plenè probatur, ut decisum refert Ricc. in Collect. decis. 549. p. 3. & dicunt alij apud Bonacin. to. 1. disp. 6. de oner. & obligat. denunc. pun. 3. n. 25. quod intellige concurrentibus praesumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis: vnde hoc arbitrio Iudicis relinquitur, ut sentiunt DD. apud Dian. p. 5. tr. 11. ref. 52.

S V M M A R I V M.

- 1 De iure communi Clericis vsus armorum est interdictus, nisi iusta causa eos excuset.
- 2 Qua poena plebantur clerici arma deferentes.
- 3 Potest Episcopus suis constitutionibus adiuvare ius canonicum imponendo poenam ubi non est.
- 4 Poena pecuniaria & locis pijs sunt applicanda.
- 5 An possit Episcopus poenas pecuniarias sibi, vel suo Vicario, aut alijs officialibus curiae Episcopalis, vel Seminario, aut sacristiae ecclesiae cathedralis, vel fabricae eiusdem ecclesiae, vel domus episcopalis applicare.
- 6 An Episcopus possit concedere clericis facultatem deferendi arma.

C A P. V.

De Clericis arma deferentibus.

- 1 **D**E iure communi Clericis vsus armorum est interdictus c. 2. de vit. & honor. cler. nisi iusta causa eos excuset, puta si per loca periculosa transitum faciant, ut dicit glof. ibidem, vel pro defensione personae propriae, vel proximi, vel reru. olim 1. & ibi glof. ver. excessistis de Restit. spol. & tractunt communiter Doctores in d. cap. 2. de Vit. & honor. cleric. ut dicit Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 325. quare si contraueniant, possunt excommunicari iuxta tex. in d. c. 2. & amittunt arma ut d. Ricc. loco cit.

Observa tamen, quod tales clerici possunt ex statuto, aut edicto Episcopi puniri poena pecuniaria, &